

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT**

Masarykova 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

E: gp.mizks@gov.si

Nacionalni svet za kulturo
MIZKŠ, Maistrova 10
Ljubljana

Številka: 610-18/2013/1
Datum: 20.3.2013

**Zadeva: KRATKO POJASNILO DIREKTORATA ZA USTVARJALNOST V ZADEVI
ZLATI ŠUS**

Spoštovani,

Na MIZKŠ smo bili v začetku maja 2012 obveščeni o dopisu Inštituta za raziskave in razvoj Utrip (njihovo sporočilo za javnost »Strokovno mnenje v razmislek ...«, z dne 11. aprila 2012) in smo zadevo obravnavali v ožji medresorski strokovni skupini, ki so jo sestavljale strokovne delavke MIZKŠ: mag. Nataša Bucik in mag. Mojca Jan Zoran, obe Direktorat za ustvarjalnost, Nada Požar Matijašič in mag. Erika Rustja, obe Urad za razvoj izobraževanja, strokovni delavec MZ, gospod Jože Hren ter svetovalka ZRSŠ, gospa Franciška Čeh.

Obema državnima sekretarjema ter Službi za stike z javnostmi smo 21. maja 2011 poslali predlog odgovora Inštitutu za raziskave in razvoj Utrip in predlagali, da MIZKŠ pošlje zadevo kot Sporočilo za javnost, s katerim obvesti medije, sporočilo pa se objavi tudi na spletni strani MIZKŠ v obvestilih za OŠ in SŠ (saj je tudi inštitut poslal svoj poziv direktno na naslove šol).

Pri pripravi predloga smo uskladile mnenje vse navedene strokovne delavke MIZKŠ ter predstavnik MZ, svetovalka ZRSŠ pa je državni sekretarki Mojci Škrinjar poslala ločeno mnenje, saj se pod skupni predlog odgovora ni želela podpisati.

Državni sekretar Aleksander Zorn nas je obvestil, da gre za problematiko šolstva, zato naj zadevo podpiše zgolj državna sekretarka Mojca Škrinjar. Državna sekretarka Mojca Škrinjar pa nas je 28. 5. 2012 obvestila, da MIZKŠ ne more mimo mnenja strokovne službe ZRSŠ, da našega predloga zato ne more podpisati, da pa se je pripravljena podpisati pod mnenje ZRSŠ.

Pod strokovno mnenje ZRSŠ pa se strokovne delavke MIZKŠ: mag. Mojca Jan Zoran, Nada Požar Matijašič, mag. Erika Rustja in mag. Nataša Bucik ter strokovni delavec MZ, Jože Hren nismo želeli podpisati, o čemer smo državno sekretarko obvestili 30.5. 2012 ter takrat še enkrat opozorili, da je problem že v samem pristopu, saj nikakor ne gre za preventivno dejavnost, temveč za kulturno oziroma gledališko vzgojo.

Po tem v Direktoratu za ustvarjalnost s strani vodstva MIZKŠ nismo bili več obveščeni o zadevi.

S spoštovanjem.

Pojasnilo pripravili: mag. Nataša Bucik in mag. Mojca Jan Zoran

Mojca Jan Zoran
Barbara Koželj Podlogar
Barbara Koželj Podlogar
Generalna direktorica Direktorata za ustvarjalnost

Priloga 1: predlog dopisa: »Odgovor na dopis Inštituta za raziskave in razvoj Utrip (njihovo sporočilo za javnost »Strokovno mnenje v razmislek ...«, z dne 11. aprila 2012)«

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

Sporočilo za javnost

Inštitut za raziskave in razvoj »Utrip«
Vošnjakova ulica 1, 1000 Ljubljana

Lutkovno gledališče Ljubljana
Krekov trg 2, 1000 Ljubljana

Številka:

Datum: 21. maj 2012

Zadeva: Odgovor na dopis Inštituta za raziskave in razvoj Utrip (njihovo sporočilo za javnost »Strokovno mnenje v razmislek ...«, z dne 11. aprila 2012)

Spoštovani,

na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport (MIZKŠ) smo prejeli sporočilo za javnost Inštituta za raziskave in razvoj Utrip »*Strokovno mnenje v razmislek ...*«, s katerim se je inštitut odzval na medijske odzive o gledališki predstavi **Zlati šus** Lutkovnega gledališča Ljubljana (LGL) ter zgolj na tej osnovi, brez ogleda predstave, poslal šolam, pristojnim državnim ustanovam ter medijem svoje strokovno mnenje v razmislek.

Odločili smo se, da zadevo strokovno preučijo strokovni delavci MIZKŠ in Ministrstva za zdravje (MZ) s področja gledališke umetnosti, kulturne vzgoje (s kulturnega in izobraževalnega vidika) ter preventive. Vsi navedeni strokovni delavci so si najprej ogledali gledališko predstavo, preučili celotno ozadje ter po tem skupaj oblikovali naslednje strokovno mnenje in predloge:

- Sodobna gledališka predstava, monodrama *Zlati šus* je problemska drama, ki je z uprizoritvenega vidika (vrhunska igra, kakovostna režija, odlična izbira uprizoritvenega prostora ...) kot z vidika sporočilnosti (predstava odpira probleme in polje razmisleka) kakovostno gledališko delo in jo lahko šolam priporočamo za ogled. Z navedeno ugotovitvijo se skladajo tudi pozitivni odzivi strokovne gledališke javnosti.
- Predstava *Zlati šus* ni bila pripravljena v preventivne namene. LGL se v svojem programu že nekaj let loteva problemskih tematik, vendar predstav ne pripravlja namensko v te namene.

- Ob ustreznem strokovnem vodstvu ponuja predstava *Zlati šus* odlično osnovo za pogovore z mladimi o različnih odvisnostih, medosebnih odnosih, odraščanju ter drugih aktualnih vprašanjih današnjih mladostnikov.
- Strokovnim delavcem šol, ki se bodo odločili za ogled predstave s šolskimi skupinami, priporočamo, da pred in po ogledu predstave učence oziroma dijake ustrezno pripravijo na predstavo, kar naj zagotovijo bodisi strokovni delavci iz VIZ sami, ali pa ob sodelovanju s strokovnjaki.
- Strokovnim delavcem VIZ priporočamo, da si predstave (gledališke, pa tudi filmske), ki obravnavajo problemske/tabujske teme ogledajo pred organiziranjem skupnega ogleda z učenci oziroma dijaki. Ker si tak pristop želijo tudi številne kulturne ustanove (gledališča, kina) marsikje take predhodne ogleda posameznim strokovnim delavcem ponudijo celo brezplačno (med njimi je tudi LGL).
- Zaradi velikih individualnih razlik med mladimi, pa tudi velikih razlik med izkušnjami mladih s kulturnimi vsebinami, ki vključujejo problemske teme (nekateri šole imajo to prakso zelo dobro razvito, druge manj), priporočamo, da LGL v svoji ponudbi šolam navede, da je za organiziran ogled v okviru pouka, predstava primerna za osnovnošolske učence od 8. razreda naprej (14+) ter dijake srednjih šol.

Na MIZKŠ menimo, da so taki neposredni pozivi različnih strokovnih ustanov ali posameznikov, zlasti ko gre za kritike in pozive k strokovno enostranskim in zavajajočim razmislekom, ki ne slonijo na preverjenih podatkih, temveč na informacijah iz »druge roke«, neumestni in v nasprotju z vrednotami demokratične družbe. Tovrstni posegi kršijo strokovnost in avtonomnost strokovnih delavcev in lahko škodijo tako vzgojno-izobraževalnim zavodom kot kulturnim ustanovam in ne nazadnje tudi otrokom in mladim. Strokovnim ustanovam in posameznikom predlagamo, da se v takih primerih, če je le mogoče, posvetujejo z odgovornimi v kulturnih ustanovah, seveda pa se lahko obrnejo tudi na MIZKŠ. Poudarimo naj, da na podoben način kot predstava *Zlati šus* problemsko življenje otrok in mladih obravnavajo tudi številna druga kakovostna literarna, gledališka in filmska dela, tudi klasična, kanonska umetniška dela. Če se strokovni delavci v VIZ odločijo kulturno-umetniška dela vključiti v svoje delo pri pouku, to še nikakor ne pomeni, da so ta dela zaradi tega »preventivna«, ostajajo umetniška dela in jih treba skladno s tem tudi obravnavati. Številne gledališke in filmske ustanove, ki v svojih programih pripravljajo tudi problemske teme in jih ponujajo za organizirane ogleds vzgojno-izobraževalnim zavodom, se pri izbiri strokovnjakov, ki jih povabijo k sodelovanju za vodenje pogovorov z mladimi, že povezujejo s pristojnimi strokovnimi ustanovami (državnimi in nevladnimi). Na MIZKŠ jim bomo v sodelovanju z drugimi resorji v prihodnje pri tem poskušali še bolj pomagati.

Zaradi zgoraj navedenega smo se na MIZKŠ odločili, da bomo jeseni 2012 pripravili medresorski strokovni posvet, na katerem bomo razpravljali o različnih strokovnih vprašanjih na tem področju ter poskusili vzpostaviti ustrezen dialog in sodelovanje med ustanovami s področja vzgoje in izobraževanja ter kulture in ustanovami (javnimi in nevladnimi), ki pokrivajo različna temeljna področja oziroma tematike - npr. zdravje, preventiva, različne odvisnosti, varnost, nasilje, medosebne odnose, kulturno

raznolikost ... in se navezujejo bodisi na vzgojno-izobraževalne in/ali kulturne vsebine. Na jesenskem posvetu bomo spregovorili tudi o tem, kako še bolje vzpostaviti sodelovanje med kulturnimi in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami pri snovanju programov za otroke in mladino, tako v kulturnih ustanovah kot v vzgojno-izobraževalnih (med drugim npr. tudi sodelovanje strokovnjakov z obeh področij pri opredeljevanju primernosti kulturnih dogodkov posameznim ciljnim skupinam).

O strokovnem posvetu ter njegovih zaključkih bomo poročali na spletnih straneh MIZKŠ ter www.kulturnibazar.si, na Kulturnem bazarju 2013, ki bo 12. marca v Cankarjevem domu v Ljubljani, pa bomo za strokovne delavce iz različnih področij pripravili tudi razpravo oziroma okroglo mizo.

Pripravili:

MIZKŠ: mag. Nataša Bucik, mag. Mojca Jan Zoran,
Nada Požar Matijašič in mag. Erika Rustja
in MZ: Jože Hren.

Mojca Škrinjar
DRŽAVNA SEKRETARKA

Aleksander Zorn
DRŽAVNI SEKRETAR